

NJFF Rogaland

Kontakt saksbehandler

Stig Sandring, 51568931

Att. Knut Ståle Eriksen

Fisketillatelse 2023 - Karmøy - elektrisk fiske - Tjøsvollvatnet og Heiavatnet med innløpsbekker og utløpsbekker - kartlegging og uttak av gjedde - NJFF Rogaland

Vedtak: Statsforvalteren i Rogaland gir tillatelse til at **NJFF-Rogaland** kan gjennomføre elektrisk fiske for fangst av anadrome laksefisk og innlandsfisk på anadrom del av vassdragene listet i tabell 1. Tillatelsen gjelder kartlegging og uttak av gjedde som er en regionalt fremmed art i Rogaland. Tillatelsen er gitt på vilkår og gjelder til 31.12.2023.

Vedtaket er fattet etter i lakse- og innlandsfiskloven § 13.

Vilkår:

- Ansvarlig:** Tillatelsen gjelder for prosjektansvarlig **Knut Ståle Eriksen** i NJFF-Rogaland (telefon 901 53 196) og medarbeidere under hans ledelse.
- Periode:** Tillatelsen gjelder fram til og med **31.12.2023**.
- Vassdrag:** Tillatelsen gjelder for anadrom del av vassdrag listet i **tabell 1**.
- Redskap:** Tillatelsen gjelder bruk av **elektrisk fiskeapparat**.
- Opplæring:** Fiske med elektrisk fiskeapparat skal bare utøves av personer med tilstrekkelig opplæring i bruken av apparatet, kjennskap til mulige skadevirkninger og riktig håndtering av fisk.
- Varsling:** Før fisket tar til skal grunneiere og andre med fiskerett varsles om tid og sted. Vedkommende politimyndighet skal om mulig på forhånd gis melding om fisket. Fisketillatelsen skal kunne fremvises for kontrollmyndighet i felt.
- Gjenutsetting:** Fisk som gjenutsettes skal håndteres på en skånsom måte.
- Fremmede arter:** Det er mistanke spredning av vasspest i området. Utstyr som er i kontakt med vann skal derfor desinfiseres før overgang fra Heiavatnet til Tjøsvollvatnet. Arbeid skal starte øverst i vassdraget, i Heiavatnet med bekker og deretter i Tjøsvollvatnet med bekker. Dette for å redusere sannsynlighet for spredning av fremmede arter fra Tjøsvollvatnet. Hvis det fiskes i flere vassdrag med direkte overgang mellom vassdragene, skal alt utstyr desinfiseres før det startes

undersøkelser i nytt vassdrag. Dette for å unngå spredning av fremmede og uønskede arter/organismer.

9. **Verneområder:** Under fisket skal det vises spesiell aktsomhet for fuglelivet i og rundt Tjøsvollvatnet naturreservat og Heiavatnet naturreservat.
10. **Rapportering:** Kopi av rapport fra undersøkelsen/oppdraget sendes til Statsforvalteren i digitalt format, med referanse til denne tillatelsen.
11. **Artskart:** Fiskearter som registreres under fangst skal legges inn i Artsdatabankens digitale rapporteringsverktøy **Artsobservasjoner**¹ for det aktuelle vassdraget innen 4 uker etter avsluttet feltarbeid.

Tabell 1. Vassdrag som er omfattet av denne tillatelsen.

Lokalitet	Vannforekomst	Kommune
Tjøsvollvatnet med innløpsbekker og utløpsbekker	040-22916-L 040-92-R 040-94-R 040-98-R	Karmøy
Heiavatnet med innløpsbekker og utløpsbekker	040-22913-L 040-94-R	Karmøy

Merknader til tiltaket

Vi gjør oppmerksom på at fiskeutstyr, båter og andre gjenstander som er brukt i ett vassdrag, skal tørkes eller desinfiseres før de flyttes til andre vassdrag eller til andre deler av samme vassdrag, jf. [§ 17 i forskrift om dyrehelse](#).

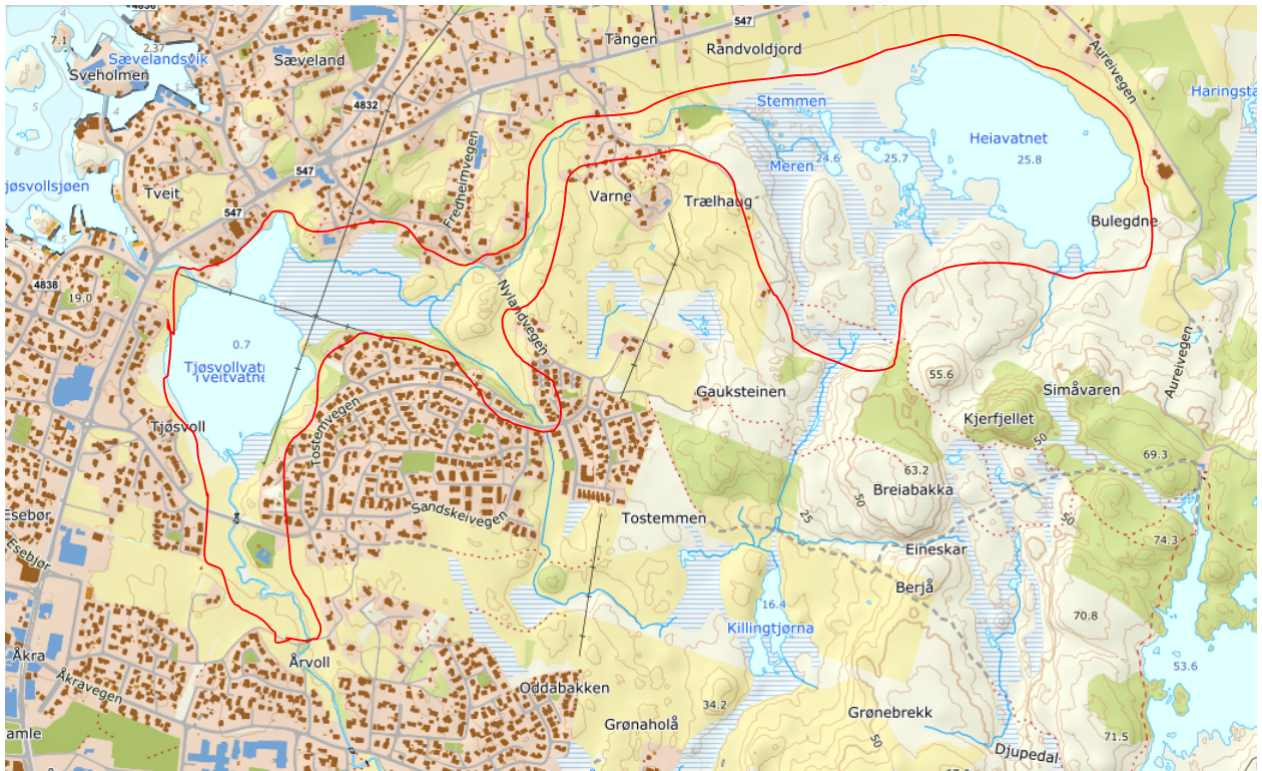
Klageadgang

Enkeltvedtaket kan i samsvar med forvaltningsloven §§ 28 og 29 påklages av part, eller annen med rettslig klageinteresse i saken. Fristen for å klage er tre uker fra underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. En eventuell klage kan stiles til Miljødirektoratet via Statsforvalteren i Rogaland, jf. forvaltningsloven § 32.

Søknad

Vi viser til søknad fra NJFF-Rogaland v/ Knut Ståle Eriksen om elektrisk fiske i Tjøsvollvatnet med innløpsbekker og utløpsbekker, samt Heiavatnet med innløpsbekker og utløpsbekker, datert 08.11.2023. Formålet med fiske er kartlegging og uttak av gjedde. NJFF-Rogaland samarbeider med Vest-Karmøy Grunneierlag og Karmøy Jeger og Fisker og Naturvernforening om pågående prosjekt for uttak av gjedde i Tjøsvollvatnet. Området som skal undersøkes er ringet inn med rød linje i kartet nedenfor (figur 1).

¹ <https://www.artsobservasjoner.no/>

Figur 1. Kartet viser området på Karmøy som skal undersøkes med elektrisk fiske, merket med rød linje.

Vest-Karmøy Grunneierlag og Karmøy Jeger og Fisker og Naturvernforening er i gang med rusefiske etter gjedde i Tjøsvollvatnet. Det opplyses om at konsulent fra Biota registrerte gjedde i nedre del av Årvollåna under elektrisk fiske i 2023.

Hjemmelsgrunnlag

Lakse- og innlandsfiskeleven

Det er et generelt forbud mot å benytte elektrisk strøm til fangst eller avlivning av fisk jf. § 37 i lakse- og innlandsfiskeleven.

Statsforvalteren kan med hjemmel i lakse- og innlandsfiskeleven § 13 gi dispensasjon fra forbud fastsatt i eller i medhold av lakse- og innlandsfiskeleven til fangst av fisk på anadrom strekning i vassdrag til vitenskapelige undersøkelser, kultiveringstiltak og fiskekulturtiltak med vern eller utvikling av fiskestammer som formål. Utenom anadrom strekning er det fylkeskommunen som har fått delegert denne myndigheten. Omsøkt uttak av introduserte fiskearter som gjedde er å anse som et kultiveringstiltak og derfor innenfor formålet med § 13 i lakse- og innlandsfiskeleven.

Naturmangfoldloven

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven (nml) §§ 8 - 12 angir vurderinger som skal gjøres når forvaltningen utøver myndighet som berører naturmangfold, enten dette skjer etter naturmangfoldloven eller andre lover, jf. § 7 i nml. Denne søknaden skal derfor vurderes etter prinsippene i nml §§ 8 til 12 som del av saksbehandlingen.

Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Gjedde regnes som en regionalt fremmed fiskeart i Rogaland. Det ble dokumentert gjedde i vassdraget (Heiavatnet) allerede i 1992. Senere ble det også funnet gjedde i Tjøsvollvatnet, nedstrøms Heiavatnet (Hesthagen & Sandlund 2012)². Sjøørretprosjektet har dokumentert sjøørret i vassdraget og Tjøsvollvatnet må derfor regnes som del av et anadrom vassdrag med bestand av ørret/sjøørret (LC). Det er imidlertid fortsatt noe usikkert om anadrom fisk vandrer opp til Heiavatnet. Det er også usikkert om vassdraget har egen bestand av laks (NT), men det ble fanget en laks i Tjøsvollvatnet under rusefisket etter gjedde høsten 2023. Videre er det dokumentert ål, som er sterkt truet (EN), i både innløpsbekk til Tjøsvollvatnet og utløpsbekk. Vi har ikke informasjon om ål i Heiavatnet. Vi forventer at det omsøkte el-fisket vil kunne gi oss mer kunnskap om fiskesamfunnet i Tjøsvollvatnet og Heiavatnet, samt tilhørende bekker.

Gjedde er en rovfisk som kan påvirke fiskesamfunnet i innsjøer og elver gjennom predasjon. Det er blant annet dokumentert at predasjon fra gjedde kan medføre om lag 30 % dødelighet på smolt av anadrom laksefisk (VRL 2022b)³. Statsforvalteren mener at utfisking av gjedde og eventuelt andre fremmede eller regionalt fremmede fiskearter i Tjøsvollvatnet vil ha en positiv virkning på stedege arter av fisk. Utfisking vil ikke kunne fjerne gjedda, men kan dempe de negative konsekvensene for stedege fauna og redusere sannsynlighet for videre spredning til nye vassdrag. Prosjektet vil også kunne gi viktig kunnskap og erfaringer med effekt av ulike type redskap som tiltak mot fremmede fiskearter.

Tjøsvollvatnet og Heiavatnet er naturreservater som har viktige økologiske funksjoner som hekke-, trekk-, overvintrings- og næringsområde for mange våtmarksfugler. Formålet med fredningen er å bevare våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv. Omfattende utfisking av fremmede arter kan medføre forstyrrelse av fuglelivet. Fuglelivet og verneverdiene i naturreservatene er spesielt sårbare i hekketiden. Dette tillatelsen gjelder imidlertid ikke for denne sårbare perioden. Det settes likevel vilkår om at en under fisket må vise spesiell aktsomhet for fuglelivet.

Det er ifølge Karmøy kommune er det bekymring for spredning av den fremmede arten vasspest i området. Det blant annet mistanke om at vasspest kan være spredt til Tjøsvollvatnet. Det settes derfor vilkår om tiltak for å unngå spredning av vasspest internt i vassdraget og fra vassdraget som følge av dette prosjektet.

Vi anser kunnskapsgrunnlaget i saken som tilstrekkelig i henhold til naturmangfoldlovens § 8, men manglende kunnskap tilstedeværelse av den fremmede arten vasspest. Vi må derfor vektlegge føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9 under vilkårssettingen for å redusere risiko for eventuell spredning av vasspest. I vår vurdering av tiltaket i henhold til nml § 10 (Økosystemtilnærming og samlet belastning) legger vi vekt på at tidligere utsetting og etableringen av gjedde som regionalt fremmed art i vassdraget sannsynligvis har hatt betydelige økologisk virkning på ørret gjennom predasjon. Det omsøkte tiltaket vil kunne bidra til å dempe disse virkningene for en tid. Tjøsvollvatnet ligger nær ved bebygd område og fuglelivet i naturreservatet opplever derfor en del menneskelig aktivitet. Ifølge en kommunal tilsynsrapport fra Tjøsvollvatnet naturreservat

² Hesthagen, T. & Sandlund, O.T. 2012. Gjedge, sørv og suter: status, vektorer og tiltak mot uønsket spredning. NINA Rapport 669. 45 s.

³ Vitenskapelig råd for lakseforvaltning 2022. Effekter av predasjon på laks. [Temarapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning nr 8](#), 92 s.

(Naturbase)⁴, utgjør både fremmede arter, problemarter, tekniske inngrep, forstyrrelser og forurensing trusler for verneverdiene inne i verneområdet. Vi ser det derfor som viktig at ytterligere forstyrrelser i naturreservatet som følge av utfiskingstiltak derfor må begrenses gjennom vilkår i tillatelsen. Ut fra en samlet vurdering mener vi at de positive virkningene av tiltaket er større enn de negative konsekvensene og at vilkårene som er satt i denne tillatelsen sikrer hensynet til fuglelivet og øvrig biologisk mangfold jf. nml § 10 og nml § 12 (Miljøforsvarlige teknikker).

Konklusjon

Statsforvalteren mener etter vurdering, at det er grunnlag for å gi dispensasjon til tiltaket i henhold til lakse- og innlandsfiskeoven § 13.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Stig Sandring
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

KARMØY KOMMUNE
Statens naturoppsyn Rogaland

Postboks 167
Postboks 59

4291
4001

KOPERVIK
Stavanger

⁴ Naturbase: <https://faktaark.naturbase.no/?id=VV00001116>